

Kasvattajan yleisopas

Lemmikkilinnut Kaijuli ry

Mikä on kasvattaja?

Kuka tahansa voi pesittää lintujaan, mutta tavallisen pesittämisen ja kasvattamisen välillä on joitakin eroja. Satunnainen pesittäjä ei yleensä pyri mihinkään tiettyyn suuntaan, eikä pesittäjälle ole suurta merkitystä, minkälaiset linnut tuottavat jälkeläisiä. Kasvattajalla tulee puolestaan olla selkeä positiivinen suunta, johon pyrkii. Keskeisiä tavoitteita kasvattamisessa on lajityypillisen ulkomuodon säilyttäminen, geneettisen monimuotoisuuden vaaliminen, terveydellinen kohentaminen ja perinnöllisten sairauksien tai vikojen ehkäiseminen. Mikäli kasvattaja haluaa jalostaa lajia, tulee tämän ottaa kasvatustyöhönsä mukaan lintujensa sellaisia jälkeläisiä, jotka täyttävät lajin standardit erityisen hyvin.

Kasvattajan ehdoton velvollisuus on ottaa huolellisesti selvää kasvatettavasta lajista, sen sairauksista, oikeasta ruokinnasta, genetiikasta ja pyrkiä takaamaan lajille mahdollisimman luonnomukaiset olot sekä ympäristö, joissa laji voi toteuttaa itseään. Normaalille pesittäjälle on esimerkiksi harvoin merkitystä sillä, miten jokin mutaatio vaikuttaa kasvatettavaan lajiin, mutta kasvattajalle on erityisen tärkeää tiedostaa, miten yleinen periytyminen toimii, minkälaisia geenejä yhdistämällä linnut säilyttävät terveytensä ja mitä yhdistämällä voidaan pahimmillaan heikentää lintujen terveyttä radikaalisti.

Kasvattajan on tiedostettava lajinsa erityisvaatimukset ja yleisluonne, sekä osattava käyttäytyä lintuja kohtaan sen mukaisesti, sillä väärin kohdeltuna lintu voi kehittää erilaisia käytöshäiriöitä. Kasvattajalla tulee olla tarpeeksi pitkä kokemus useammasta kasvatettavasta lajista edustajasta mahdollisimman laajan ymmärryksen ja käytännön kokemuksen takaamiseksi. Kasvattajan on osattava tulkita lajinsa signaaleja ja esimerkiksi tiedostettava, minkälaiset eleet merkitsevät emojen tuntevan olonsa uhatuksi.

Kasvattaja...

- 1) ...pitää yllä ja päivittää kasvatussuunnitelmaa, joka kertoo, mihin hän pyrkii.
- 2) ...kirjaa ylös jokaisen poikasen ja tämän tiedot.
- 3) ...pitää päiväkirjaa pesityksistä, niiden sujumisesta, poikasten kehityksestä yms.
- 4) ...kirjaa niin aikuisten kuin poikastenkin terveydelliset tiedot.
- 5) ...ymmärtää tarjota linnuilleen lepokauden pesimäkausien välillä.
- 6) ...tiedostaa lajinsa standardit ja pyrkii niitä kohti valitsemalla sopivat vanhemmat.
- 7) ...kartuttaa tietoaan kasvatamastaan lajista ja päivittää sen mukaan osaamisensa ja metodinsa.
- 8) ...ymmärtää geenipoolin merkityksen ja riittävän monimuotoisen geneettisen muunte-
lun tärkeyden.

Kasvattajalistalle pääseminen

Kasvattajalistalle voi päästä säännöllisesti lintuja kasvattava täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen henkilö, joka on Lemmikkilinnut Kaijuli ry:n jäsen. Kokemattoman ehdokkaan tulee olla ollut kaksi vuotta yhdistyksen jäsen ennen pääsyä kasvattajalistalle. Mikäli henkilö on kasvat-
tanut lintuja säännöllisesti viiden vuoden ajan, tulee tämän olla yhdistyksen jäsenenä vähintään vuoden ennen kasvattajaksi pääsemistä.

Kasvattajaehdokkaalla tulee olla hyvä maine ja halukkuus toimia yhdistyksen kasvatussääntöjen mukaisesti. Ehdokkaan taustan täytyy olla puhdas eläinsuojelurikkomuksista.

Kasvattajalistalta eroaminen

Kasvattaja voi koska tahansa erota kasvattajalistalta lähettämällä hallitukselle kirjallisen eronotuksen.

Kasvattajalistalta poistaminen

Yhdistys on oikeutettu poistamaan kasvattajan listalta tilapäisesti tai lopullisesti. Koska jokaiselle voi sattua vahinkoja ja koska kyseessä ovat elävät olennot, on erittäin toivottavaa, että ongelmatilanteissa kasvattaja ottaa itse yhteyttä yhdistyksen hallitukseen ja antaa vapaamuotoisen selonteon väärinkäsitysten välttämiseksi. Kasvattajalistalta poistamiseen johtavia syitä ovat:

- Kansallisten eläinsuojelulakien ja -asetuksien rikkominen
- Yhdistyksestä erottamiseen johtavat syyt
- Selkeä huijaustoiminta
- Oheisten kasvatusero-ohjeiden noudattamattomuus
- Huomautuksista piittaamattomuus
- Yhdistyksestä eroaminen

Säännöt

- Kasvattajan on parhaansa mukaan toimittava eettisesti ja rehellisesti, Suomen lakia noudattaen.
- Kasvattajan tulee käyttää vain ulkosiitosta, eli valita vanhemmiksi pari, joka ei ole sukua toisilleen. Koska suomalainen lintuharrastus on vielä vähäistä, yhdistys suhtautuu kielteisesti linja-, suku-, ja sisäsiitokseen.
- Kasvattaja tarjoaa pesiville emoille niiden vaatimien olosuhteiden mukaisen pesimäympäristön. Rauhaa vaativilla lajeilla pesiville emoille on voitava tarjota oma tila, jonne muilla yksilöillä ei ole pääsyä.
- Lintujen pesiessä poikkeukselliseen ympäristöön, joka todennäköisesti häiritsee poikasten kehitystä tai koituu poikasten kuolemaksi, tulee kasvattajan puuttua asiaan välittömästi.
- Kasvattajan tulee ottaa huomioon pesitettävien lintujen ikä, terveys ja soveltuvuus jalostukseen. Kasvatuksessa käytettävän linnun tulee aina olla terve, sillä sen poikasten odotetaan elävän mahdollisimman hyvälaatuisen ja pitkän elämän. Geneettisistä sairauksista kärsivät linnut on välittömästi karsittava pesityksestä ja niiden vahinko on tuhoava.
- Kasvatettavat lajit tulee pitää puhtaina. Yhdistyksen kanta hybridien tietoiseen lisäämiseen on negatiivinen.
- Yhdistys kannustaa kasvattajia tunnistusmerkittämään yksilöt umpirenkalla tai mikrosirulla. Merkitsemätöntä lintua ei voi rekisteröidä. Mikäli lintuja ei tunnistusmerkitse, on kasvattajan ehdottomasti pidettävä kirjallista tietokantaa kasvatustaan ja voitava pyydettyä esittää tiedot kasvattinsa syntymäajasta ja vanhemmista. Uhanalaiset lajit tulee tunnistusmerkitä (Cites-1/A) ja hankkia niille alkuperäistodistus viranomaisilta.
- Kasvattajan tulee suosia poikasten luonnollista kasvatustapaa, emojen ruokkimana. Käsinruokinta voi aiheuttaa monia haittavaikutuksia ja kasvatuksellisista näkökulmista häiritsee erityisesti lintujen taitoja suvun jatkamisessa ja jälkikasvun hoitamisessa. Kasvattajan on osattava kertoa käsiruokintaa pyytävälle ostajaehdokkaalle kyseisen ruokintametodin mahdollisista haittavaikutuksista. Teollinen, pelkästään kaupalliseen hyötyyn tähtäävä käsinkasvatus on kiellettyä.
- Kasvattaja järjestää poikasille turvallisen ja virikkeellisen kasvu-ympäristön.
- Poikasten siipiä ei saa leikata. Poikasten on opittava lentämään normaalisti.
- Poikaset tulee luovuttaa hyvän kauppatavan mukaisesti uusiin koteihin terveinä. Poikasia ei tule luovuttaa uuteen kotiin liian nuorina. Luovutus voi tapahtua vasta, kun poikaset tulevat toimeen ilman emojen apua.

- Poikasia ei tule luovuttaa liian nuorina myöskään uuden omistajan käsinruokittavaksi.
- On suositeltavaa, että kasvattaja luovuttaa poikasen mukana kauppakirjan ja syntymätodistuksen. Valmiita lomakkeita voi tulostaa Lemmikkilinnut Kajuli ry:n sivuilta.
- Kasvattajan tulee antaa ostajalle hoito-ohjeet.
- Kasvattaja voi lajista riippuen käyttää sijoitusta. Sijoituksesta on tehtävä kirjallinen sopimus.
- Kasvattaja antaa suostumuksensa siihen, että yhdistyksen valtuuttamat henkilöt voivat antaa neuvoja ja tarkistaa lintujen tilat sekä kasvatustoiminnan yleisen luonteen.
- Yhdistys ei ole vastuussa kasvattajan ja ostajan välisistä kiistatilanteista. Yhdistys kuitenkin kannustaa epäselvissä tapauksissa tai sopimusrikkomuskiistoissa ottamaan yhteyttä Lemmikkilinnut Kajuli ry:n hallitukseen.